

Letošnji tabor je potekal od 5. do 11. julija. Tudi letos je tabor potekal v izvedbi ZOTKS in občin Zreče in Oplotnica, podprli so ga še Društvo ljudske tehnike Zreče, podjetja Unitur d. o. o, Sklad za naravo Pohorje, Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije OE Maribor, Zavod za varstvo narave OE Celje in OE Maribor, aktivnosti na taboru pa je podprla tudi Pot med krošnjami Pohorje d.o.o. Razpisane so bile geološka, botanična, ornitološka in arhitekturna skupina. Tabora se je udeležilo 15 mladih raziskovalcev. Zaradi korona virusa je tabor potekal v nekoliko drugačnih razmerah, saj smo pri delu dosledno upoštevali dnevna navodila epidemiološke službe.

Kot vsako leto je tudi delo na letošnjem taboru s kamero vestno dokumentiral Dušan Kotnik.

Na koncu tabora so udeleženci predstavili rezultate enotedenskega dela.

Foto št. 1: Udeleženci tabora (foto Dušan Kotnik)

Geološka skupina je v okviru raziskovalnega tabora nadaljevala z zbiranjem kamnin, mineralov in fosilov z območja občine Zreče in Oplotnica. V skupini so bili v glavnem novi udeleženci, ki so tako pridobili znanja s področja geologije, predvsem tistega dela, ki je povezan z delom na terenu, ter načini prepoznavanja in prepariranja kamnin, ter tudi njihovo pripravo kot razstavne eksponate. To so predvsem takšne vsebine, ki niso v šolskih programih.

Uvodoma so spoznali napotke za terensko delo pri geologiji in s tem povezano osnovno literaturo. Dobili so informacije za pripravo, izvedbo in nato tudi preparatorska dela povezana z nabranimi vzorci kamnin, mineralov in fosilov.

Na terenu so si ponovno ogledali že poznane lokacije kamnin, mineralov in fosilov, predvsem tiste, kjer potekajo različna dela, saj se s tem odpirajo možnosti odkritja novih do sedaj še nepoznatih primerkov.

Tako so se z magmatskimi kamninami seznanili v kamnolomu granodiorita in čizlakita v Cezlaku., delno pa tudi v okolici Lovrenških jezer. Z sedimentnimi kameninami so se seznanili v kamnolomu v Stranica, ki ga udeleženci geološke skupine vsako leto obišejo. Z metamorfnimi kamninami so se seznanili v kamnolomu Črešnar v Boharini, predvsem je šlo za gnajs, marmor pa jih je navdušil v kamnolomu Štraus v Skomarju, nekaj metamorfnih kamenin pa so našli tudi na širšem območju Rogle.

Ob koncu tabora smo v hotelu Planja v naravoslovnem kotičku slovesno javnosti predstavili zbirko kamenin, mineralov in fosilov, ki so rezultat dela mladih raziskovalcev na preteklih taborih. Tako smo tudi na ustrezen način vrnila nekaj dodatnih zanimivosti za obiskovalce Rogle, kar je bil tudi eden izmed osnovnih razlogov za izvedbo taborov na Rogli. Skupino je vodil Viljem Podgoršek.

Foto št. 2: V kamnolomu marmorja (foto S. Štajnbaher)

Ornitološka skupina je v času mladinskega raziskovalnega tabora popisovala ptice le na najvišjih predelih Pohorja, nad višino 1100 metrov nadmorske višine. Zasedili so 35 vrst ptic. Registrirane vrste ptic so popisovali v treh različnih habitatih: območje turističnega naselja na Rogli, v gozdovih in na travniščih. Pričakovano so največ vrst, 25, zasedili v gozdovih, ki na tej višini prevladujejo. Med tipične gorske vrste, ki jih so jih opazovali in jih v nižini v času gnezdenja ne bomo srečali sodijo: komatar, siva pevka, mlinarček, gorska sinica in mali krivokljun.

Pohorje sodi med naša najpomembnejša območja za gorske vrste ptic. Uvrščeno je tudi med Natura 2000 območja, v evropskem pogledu med najvrednejša naravna območja.

V času tabora je skupina tudi posnela prispevek za televizijsko oddajo O živalih in ljudeh, kjer smo tudi na kratko predstavili celotno delo tabora.

Skupino je vodil Milan Vogrin.

Foto št. 3: Nastop pred kamero je bil za skupino zahtevna naloga (foto S. Štajnbaher)

Cilj **botanične skupine** na raziskovalnem taboru je bil spoznati značilne rastlinske vrste na območju Rogle in se naučiti uporabljati različne načine določanja teh vrst. Člani skupine so ugotavljali katere rastline lahko najdemo na območju občine Zreče in Oplotnice, pri tem so se osredotočili na rastišča na Rogli. Spoznavali so najpogostejše rastlinske družine: košarnice, metuljnice, kukavičevke, kobulnice, ostričevke, klinčnice, ustnatice, zlatičevke, rožnice in vrbovke. Za določanje rastlin so uporabljali slikovne in dihonomne določevalne ključe, preizkusili so tudi mobilno aplikacijo za določanje rastlin Leafsnap.

Rastline so popisovali na različnih rastiščih: gnojen travnik, kamnolom, planje, visoka barja, brežina potoka in mešani gozd. Pri raziskovanju so ugotovili, da se rastišča močno razlikujejo tako v številu različnih vrst, kot tudi v pogojih za rast rastlin. Na kamnolomu so spoznali nekatere značilne pionirske vrste, na travniku in ob potoku so spoznali invazivne vrste, npr. enoletno suholetnico (*Erigeron annuus*), na planjah pa so našli nekatere zaščitene in ogrožene vrste, kot so navadni kukovičnik (*Gymnadenia conopsea*) in navadna arnika (*Arnica montana*). Visoka barja so spoznavali ob Črnem jezeru in na Lovrenških jezerih. Na visokih barjih so spoznali značilne rastline, kot so: različne vrste šašev (*Carex sp.*), šotne mahove (*Spagnum sp.*), jesensko vreso (*Calluna vulgaris*), borovnico (*Vaccinium myrtillus*), navadno rožmarinko (*Andromeda polifolia*), ruševje (*Pinus mugo*) in okroglostno rosiko (*Drosera rotundifolia*).

Udeleženci tabora so si tudi izdelali svoje milo, kateremu so dodali najrazličnejše cvetove, barvila in eterična olja.

Skupino je vodila Tina Fabijan.

Foto št. 4: Ali bomo našli pravo rastlino (foto S. Štajnbaher)

Arhitekturna skupina si je zadala nalogo raziskati in pripraviti dokumentacijo za spomenik lokalnega pomena Malahorna - Slopno znamenje (EŠD 6989), ki se nahaja na območju občine Oplotnica. Na ogledu spomenika se je pridružil tudi g. Miran Ježovnik, sodelavec OE ZVKDS OE Maribor, ki je podal strokovno mnenje o gradbenem stanju ter procesu in načinu prenove. V sklopu arhitekturne delavnice so se seznanili s procesom izdelovanja arhitekturnega posnetka v namen podpore pri prenovi in izvedli tudi arhitekturne meritve za pripravo arhitekturnega posnetka. V sklopu meritev so uporabljale klasične pripomočke, kot na primer tesarske metre in lesene zložljive tesarske metre, kakor tudi novejšje pripomočke, kot je digitalni laserski merilec razdalj. Pridobljene informacije so vestno zapisale in iz njih ustvarile skico tlorisa, pogleda in posameznih detajlov. Meritev objekta na terenu je služila kasnejši obdelavi pridobljenih informacij z računalniškim programom AutoCAD, čigar osnovne ukaze in funkcije so v sklopu delavnice tudi osvojile. Na podlagi analize Franciscejskega katastra iz leta 1824 in tretje vojaške karte iz obdobja 1869 -1887 so lahko podrobneje definirale nastanek znamenja in sicer med leti 1824 in 1887.

Arhitekturna skupina je raziskovala tudi žage in mlinci na področju Oplotniškega vintgarja ob Oplotniščici. Spoznali so osnovno terminologijo kulturne dediščine, uporabo registra nepremične kulturne dediščine in različnih historičnih zemljevidov in katastrov. Na podlagi analize Franciscejskega katastra iz leta 1824, so udeleženske odkrile tudi leseno in zidano strukturo ob Oplotnici z napisom »Müller«, ki v prevodu pomeni mlinar. Ob analizi območja je ohranjena še zasnova lesene strukture, a zidana struktura ni ohranjena v prvotni zasnovi.

Na območju občine Zreče so v teku terenskega dela odkrile 3 mline oziroma žage. Ogledale so si tudi Ošlakova kovačija (Skomarje - Ošlakova kovačija EŠD 650), kjer kolo na spodnjo vodo poganja kladivo (repač), kamniti brus in mehova. Tako so udeleženske tabora spoznale skozi vodenje lastnika tudi kovaško obrt, naprave in način poganjanja.

Skupino je vodila Barbara Lečnik.

Foto št. 5: Previdno ob znamenju (foto S. Štajnbaher)

Vreme na letošnjem taboru je bilo razen nekaj zelo hladnih juter zelo prijazno, zato smo po nekaj letnih prekinitvah lahko ponovno izvedli **nočni lov na metulje**, ki nam ga je demonstriral mag. Matjaž Jež. Večina udeležencev se je z nočnim lovom seznanila prvič. Evidentiranih je bilo 63 znanih vrst, med njimi 4 redke gorske vrste, nekaj vrst pa še čaka na analizo.

Foto št. 6: Nočni metulji, mi smo pripravljani (foto S. Štajnbaher)

V okviru tabora so potekale tudi druge aktivnosti. Tako je bila posneto gradivo za enourno oddajo Gimnazium.

Foto št. 7: Geologi so povedali vse (foto S. Štajnbaher)

Na letošnjem taboru smo si lahko ogledali tudi novo pridobitev na Rogli-pot med krošnjami. Vrhunec ogleda je predstavljal adrenalinski spust z razglednega stolpa.

Foto št. 8: Pod razglednim stolpom (foto S. Štajnbaher)

Foto št. 9: Vse pod kontrolo; vodja tabora Srečko Štajnbaher (foto M Vogrin)